

УДК 502.17(4)

Ю. В. Віхорт

кандидат економічних наук
Класичний приватний університет

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У статті обґрунтовано теоретичні підходи до визначення поняття “еко-інновації” в зарубіжних джерелах. Виокремлено основні напрями їх реалізації в державі. Охарактеризовано економічні інструменти державного регулювання цієї сфери. Здійснено аналіз сучасного стану запровадження та поширення екологічних інновацій у державах ЄС-28 на основі дослідження рейтингу країн за індексом еко-інновацій. Виявлено проблеми та визначено перспективи реалізації екологічних інновацій в європейських країнах.

Ключові слова: екологічні інновації, європейський досвід, індекс еко-інновацій, аналіз, економічні інструменти регулювання, сучасний стан, проблеми, перспективи.

I. Вступ

Досвід розвинених країн є підтвердженням того, що неможливо досягнути високого розвитку країни при порушенні принципів екологізації, які проявляються в різних сферах і значною мірою впливають на добробут різних суб'єктів економіки, суспільства та держави загалом. А обрані за пріоритетні вектори розвитку країн, серед яких сучасні концепції інноваційної економіки, сталого розвитку, “зеленої економіки”, передбачають також напрями реалізації, пов'язані з екологічною складовою та її взаємозв'язком з економічним розвитком національного господарства.

Екологічні інновації, що в сучасних умовах мають не тільки матеріальну основу, а можуть мати й організаційний характер або виглядати як змінені технологія тощо, стають тим інструментом, який сприяє сталому розвитку держави, ефективному природо-, ресурсо- та енергокористуванню, нарощуванню конкурентоспроможності галузей економіки шляхом зростання рівня екологічності їх продукції.

Євроінтеграційні прагнення України зумовлюють гостру необхідність підвищення рівня конкурентоспроможності країни загалом, окремих її виробництв та українського експорту. Все це створює передумови для гармонізації системи екологічних стандартів з метою наближення національної системи до європейських стандартів якості. Угода про Асоціацію Україна – ЄС передбачає обов'язкову імплементацію до законодавства України вимог 350 законодавчих актів ЄС (Директив та Регламентів), з яких близько 100 – вимоги з екологічної безпеки та раціонального природокористування [2].

Важливим також стає прагнення нашої держави та її населення до сталого споживання. Хоча частка екологічних товарів у загальній

структурі продукції, що споживається в Україні, є незначною порівняно з європейськими державами, однак, за результатами соціологічного дослідження, проведеного за підтримки Програми розвитку ООН в Україні у другому півріччі 2015 р., 82% споживачів обирають продукцію з кращими екологічними характеристиками, хоча при сучасному рівні життя не завжди мають на це фінансові можливості (так, більш екологічну продукцію незалежно від ціни готові купувати 25% респондентів, платити при цьому на 10% – більше 29%, на 20% – 21%, на 30% – 7%) [1].

Значний внесок в теоретичне обґрунтування та аналіз практичного досвіду реалізації екологічних інновацій зробили такі зарубіжні вчені, як П. Джеймс, М. Карлей, М. Мідзінські, А. Рейд, П. Спейпенс, К. Фаслер та ін. Європейський підхід до трактування, нормативно-правового регулювання та практичної реалізації екологічних інновацій міститься в стратегічних документах об'єднань, зокрема Організації економічного співробітництва та розвитку, Європейської комісії тощо. Для українських наукових джерел та в нормативно-правовій базі України категорія “еко-інновації” є майже новою та потребує подальшого дослідження.

II. Постановка завдання

Метою статті є аналіз європейської практики запровадження та поширення екологічних інновацій, а також визначення проблем та перспектив їх реалізації.

III. Результати

За визначенням Європейської комісії, екологічні інновації – це “виробництво, освоєння або використання продукту, виробничий процес, обслуговування, управління або метод ведення бізнесу, що є новим для організації (розвиток або впровадження) та протягом свого життєвого циклу зменшує екологічні ризики, рівень забруднення або вплив інших негативних наслідків

використання ресурсів (у т. ч. енергокористування) порівняно з наявними альтернативами” [5]. На цьому ґрунтується також тлумачення екоінновацій, запропоноване Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР): це “створення або впровадження нових чи значно покращених продуктів (товарів та послуг), процесів, маркетингових методів, організаційних структур та інституціонального забезпечення, що прямо або опосередковано приводить до покращення навколишнього середовища порівняно з існуючими альтернативами” [7].

Зарубіжні вчені К. Фаслер та П. Джеймс у своїй праці “Driving Eco-Innovation: A Breakthrough Discipline for Innovation and Sustainability” наголошують на тому, що еко-інновації – це “продукти та процеси, які сприяють сталому розвитку” [5]. А в книзі “Promoting Eco-efficient Technology – The Road to a Better Environment”, виданій Урядом Данії, зазначається, що такого роду інновації “ведуть до екологічно ефективних технологій”, тобто тих, що прямо або опосередковано покращують стан навколишнього середовища (використання технологій, що зменшують рівень забруднення, виробництво екологічно чистої продукції, ефективне управління ресурсами тощо) [8].

Відповідно до підходу європейських економістів А. Рейда та М. Мідзінські, під екологічними інноваціями розуміється “створення нових і за конкурентоспроможними цінами товарів, процесів, систем, послуг та процедур, призначених для задоволення людських потреб і забезпечення для всіх кращої якості життя, протягом всього життєвого циклу, мінімального використання природних ресурсів на одиницю продукції, а також мінімального викиду токсичних речовин” [6]. А на думку таких авторів, як М. Карлей та П. Спейпенс, екоінновація “приводить до інтегрованих рішень, спрямованих на економію ресурсів та енергії, водночас підвищуючи якість продукції та послуг” [3]. Також у низці зарубіжних джерел категорія “екоінновації” вживається як синонім до поняття “зелені інновації”, які є інструментом та каталізатором розвитку “зеленої економіки”.

Отже, екологічні інновації можуть передбачати розробку та впровадження будь-якого нововведення на різних рівнях господарювання (національному, регіональному, галузевому), спрямованого на покращення екологічної складової соціально-економічного розвитку країни. При цьому основними напрямками їх реалізації можуть бути:

- ресурсозбереження та екологічне виробництво (зниження рівня витрат сировини на одиницю ВВП, використання ресурсозберіжних технологій та скорочення матеріаломісткості виробництв у різних галузях економіки, активне використання в обробній промисловості вторинної сировини, розробка заходів щодо стимулювання екологічно безпечного виробництва тощо);
- енергозбереження (диверсифікація джерел постачання електроенергії, реформування сфери ЖКГ у країні, енергозбереження в системах електро- та тепlopостачання, стимулювання використання альтернативних джерел енергетики);

- екологічний маркетинг (популяризація товарів, що завдають мінімальної шкоди навколишньому середовищу та знижують у суспільстві попит на продукцію “брудних” виробництв, покращення системи контролю за якістю продукції, вдосконалення норм стандартизації й сертифікації товарів і послуг, застосування санкцій стосовно підприємств, що не дотримуються концепції екологічного маркетингу);
 - захист навколишнього середовища (реалізація державних та регіональних екологічних програм, підвищення рівня соціальної відповідальності приватного сектора у сфері екології й захисту навколишнього середовища, сприяння раціональному користуванню наявними природними ресурсами в державі);
 - “екологія життя” (стимулювання в суспільстві зниження рівня попиту на “неекологічні товари”, підвищення рівня індексу сталого розвитку держави в частині еколого-економічної рівноваги, розвиток концепції “розумних регіонів”);
 - “екологія освіти” (поширення знань у сфері екологічного менеджменту, розробки стратегій еколого-економічного розвитку держави, регіонів та галузей, управління екологічними інноваціями на виробництві, у сфері стандартизації та сертифікації товарів і послуг, екологічного моніторингу й аудиту, охорони навколишнього середовища тощо, а також розвиток екологічної культури та грамотності населення країни).
- Економічними інструментами державного регулювання реалізації екологічних інновацій в українській та зарубіжній практиці можуть бути:
- економічні стимули – сукупність економічних заходів мотиваційного характеру, спрямованих на заохочення різних ланок національного господарства до розробки та поширення екологічних інновацій, а також на підвищення ефективності таких заходів (податковий інструмент, пільгове кредитування, прискорена амортизація, фінансування наукових розробок та досліджень, інвестиції у виробництво екологічної продукції тощо);
 - економічні санкції – економічні заходи зборонного або карного характеру, які застосовують у разі порушення екологічних вимог та норм екологічного законодавства (адміністративні штрафи, обмеження або тимчасове призупинення діяльності, анулювання дозволу, ліміту або екологічної квоти тощо);
 - економічні гарантії – створення відповідних передумов для ефективного планування та реалізації екологічних інновацій в державі, її регіонах та галузях національної економіки (нормативно-правове та інституціональне забезпечення, екологічне страхування, екологічний аудит та ін.).
- Найбільш поширеним у світовій практиці методом вимірювання рівня екологічних інновацій на макроекономічному рівні є розрахунок індексу еко-інновацій в державі (eco-innovation index). Аналіз значення цього показника для країн Європейського Союзу дав змогу встановити, що середнє значення індексу за період з 2010 р. по 2015 р. збільшилось з 88 до 96 пунктів (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка індексу еко-інновацій в країнах ЄС

Країна	Роки						Відносне відхилення (2015 р. до 2010 р.), %	Середнє відхилення (дисперсія), σ^2	Стандартне відхилення (середнє квадратичне), σ	Середнє значення по країні за 2010–2015 рр., \bar{x}
	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.				
Австрія	131	125	112	106	106	108	-17,6	95,9	10,7	114,7
Бельгія	114	115	118	101	96	97	-14,9	81,8	9,9	106,8
Болгарія	58	67	80	38	49	49	-15,5	186,5	15	56,8
Великобританія	103	105	101	122	100	106	2,9	54,5	8,1	106,2
Греція	55	59	67	66	72	72	30,9	39,8	6,9	65,2
Данія	155	138	136	129	185	167	7,7	383,9	21,5	151,7
Естонія	56	74	78	72	74	80	42,9	60,6	8,5	72,3
Ірландія	101	118	113	95	136	134	32,7	233,8	16,8	116,2
Іспанія	101	128	118	110	107	106	5	79,6	9,8	111,7
Італія	98	90	92	95	99	106	8,2	27,2	5,7	96,7
Кіпр	64	71	74	43	59	60	-6,3	100,5	11	61,8
Латвія	60	77	71	52	72	75	25	79,1	9,7	67,8
Литва	45	52	53	66	71	73	62,2	110,7	11,5	60
Люксембург	94	130	108	109	188	124	31,9	916,6	33,2	125,5
Мальта	66	82	72	67	57	64	-3	59	8,4	68
Нідерланди	110	109	111	91	96	98	-10,9	60,9	8,5	102,5
Німеччина	139	123	120	132	134	129	-7,2	41,6	7,1	129,5
Польща	54	50	54	42	63	59	9,3	44,2	7,3	53,7
Португалія	72	81	84	79	99	102	41,7	116,5	11,8	86,2
Румунія	52	67	78	63	76	82	57,7	104,2	11,2	69,7
Словаччина	48	52	54	47	68	72	50	93,5	10,6	56,8
Словенія	75	109	115	74	91	96	28	239,6	17	93,3
Угорщина	70	83	73	61	79	81	15,7	56,6	8,2	74,5
Фінляндія	156	149	150	138	135	140	-10,3	55,9	8,2	144,7
Франція	96	99	96	108	112	115	19,8	58,9	8,4	104,3
Хорватія	-	-	-	57	87	67	17,5	155,6	15,3	70,3
Чеська Республіка	73	91	90	71	92	99	35,6	106,7	11,3	86
Швеція	128	142	134	138	123	124	-3,1	49,9	7,7	131,5
Країни ЄС	88	96	95	85	97	96	9,1	21,9	5,1	92,7

Джерело: розраховано автором за даними Євростату.

Країною з найвищим рівнем індексу еко-інновацій у 2015 р. з-поміж країн ЄС-28 була Данія (167 пунктів), найнижчим – Болгарія (49 пунктів). Серед держав, які здійснили прорив у цій галузі та за період з 2010 по 2016 рр. суттєво збільшили цей показник, стали Словенія, Естонія, Словаччина, Чеська Республіка, Литва, Люксембург, Португалія, Румунія, Ірландія. Від середнього показника по країнах ЄС найбільше у позитивний бік відхиляються значення, які характеризують рівень еко-інновацій у Люксембурзі (на 33,2 пункти), Данії (21,5), Ірландії (16,8). З огляду на це, варто звернути увагу саме на досвід цих держав у контексті регулювання зазначеної сфери. Ці країни за рахунок встановлення пріоритету

розвитку сфери інновацій та високих технологій, у тому числі тих, що реалізуються на засадах екологізації, досягають високого рівня економічного добробуту.

Загалом усі держави можна умовно розподілити на 4 групи залежно від рівня цього показника: країни-лідери з упровадження екологічних інновацій; країни, близькі до лідерів; країни з помірним рівнем упровадження екологічних інновацій; країни зі слабким рівнем упровадження екологічних інновацій (табл. 2). Найбільш численною для Європейського Союзу виявилась третя група, яка охоплює 13 країн з рівнем показника від 79 до 108 пунктів, що засвідчує помірне поширення еко-інновацій у цих державах.

Таблиця 2

Розподіл країн ЄС-28 за рівнем індексу еко-інновацій у 2015 р.

Номер групи	Інтервал за рівнем індексу еко-інновацій	Середина інтервалу, x	Число країн, f
I	139–168	153,5	2
II	109–138	123,5	5
III	79–108	93,5	13
IV	49–78	63,5	8
Разом:	–	–	28

Джерело: розраховано автором.

Аналіз європейського досвіду застосування інструментів державного регулювання реалізації екологічних інновацій дав змогу виокремити певні тенденції залежно від окремої групи країн:

I група – країни-лідери з упровадження екологічних інновацій (Данія, Фінляндія) – тісна співпраця між державою та приватним сектором у контексті реалізації еко-інновацій, високий рівень витрат на сферу НДДКР, використання програмно-цільових методів при розподілі бюджетних коштів, спрямованих на розвиток інноваційної інфраструктури, створення сприятливих умов для підтримки стартапів у сфері екології, тісний взаємозв'язок між промисловістю та науково-дослідним сектором, створення кластерів екологічно чистих технологій;

II група – країни, які близькі до лідерів (Ірландія, Німеччина, Швеція, Люксембург, Франція) – у переважній частині країн цієї групи значний рівень фінансування науково-дослідних розробок, широке використання стимулювальних економічних інструментів, які заохочують до створення та поширення еко-інновацій (пільгові тарифи, цільові субсидії, зелені державні закупівлі), тісна залежність між конкурентоспроможністю галузей та екологічністю їх продукції, високий рівень стандартизації продукції, розвиток та підтримка кластерної політики;

III група – країни з помірним рівнем упровадження екологічних інновацій (Австрія, Італія, Іспанія, Великобританія, Португалія, Чеська Республіка, Нідерланди, Бель-

гія, Словенія, Румунія, Угорщина, Естонія) – впровадження еко-інновацій зумовлене переважно завданнями та цілями політики сталого розвитку, яка здійснюється в європейських країнах, еко-інновації запроваджуються переважно в пріоритетних для національної економіки галузях (наприклад, альтернативна енергетика), поширення еко-інновацій відбувається більше під впливом конкретних ринків та попиту, ніж виходячи з цілей та завдань інноваційної політики держави;

IV група – країни зі слабким рівнем упровадження екологічних інновацій (Латвія, Литва, Словаччина, Греція, Хорватія, Мальта, Кіпр, Польща, Болгарія) – елементи завдань, пов'язаних з упровадженням та поширенням еко-інновацій не чітко простежуються в загальній національній інноваційній політиці, держави лише розпочинають процес запровадження еко-інновацій у галузях національної економіки та не мають стратегічного бачення розвитку цієї сфери.

У країнах ЄС-28 за період з 2010 р. по 2015 р. відбулось зростання середнього показника індексу еко-інновацій на 8 пунктів, тобто загалом ситуація по цій групі держав мала позитивну тенденцію. В розрізі окремих країн інтеграційного об'єднання 9 держав продемонстрували інтенсивне зростання рівня еко-інновацій, збільшивши свої позиції на понад 20 пунктів. Однак для такої ж кількості держав абсолютне відхилення мало від'ємне значення, тобто 9 держав втратили свої позиції (табл. 3).

**Розподіл країн ЄС-28 за темпами зростання (зменшення)
рівня індексу еко-інновацій за 2010–2015 рр.**

Група I	Група II
Країни, що демонструють інтенсивне зростання рівня індексу еко-інновацій (зростання показника понад 20 пунктів)	Країни, що демонструють помірне зростання рівня індексу еко-інновацій (зростання показника від 11 до 20 пунктів)
9 країн: Словенія, Естонія, Словаччина, Чеська Республіка, Литва, Люксембург, Португалія, Румунія, Ірландія	5 країн: Угорщина, Данія, Латвія, Греція, Франція
Група III	Група IV
Країни, що демонструють незначне зростання рівня індексу еко-інновацій (зростання показника від 1 до 10 пунктів)	Країни, що втратили свої позиції (від'ємний показник)
5 країн: Великобританія, Іспанія, Польща, Італія, Хорватія	9 країн: Австрія, Бельгія, Фінляндія, Нідерланди, Німеччина, Болгарія, Кіпр, Швеція, Мальта

Джерело: складено автором.

Складовими індексу еко-інновацій є 5 субіндексів (табл. 4), зокрема:

x_1 – еко-інноваційні вкладення (витрати держави на дослідження та розробки у сфері навколишнього середовища та енергетики; кількість осіб, зайнятих у наукових розробках та їх частка в загальній кількості зайнятих осіб; загальний обсяг вартості “зелених інвестицій” на початковій стадії);

x_2 – еко-інноваційна діяльність (кількість підприємств, які запровадили інновації, спрямовані на зниження матеріалоемності й енергоемності на одиницю продукції, що виробляється; частка таких у зальній кілько-

сті підприємств та організацій, зареєстрованих у системі ISO 14001);

x_3 – еко-інноваційні результати (число еко-патентів у галузі зниження рівня забруднення навколишнього середовища, управління відходами та енергоефективності; кількість академічних публікацій у сфері еко-інновацій);

x_4 – наслідки для навколишнього середовища (ефективність використання сировини, водних ресурсів, енергії, інтенсивність парникових викидів тощо);

x_5 – соціально-економічні наслідки (зайнятість, товарообіг, експорт продукції екологічно орієнтованих галузей).

Таблиця 4

Оцінка складових індексу еко-інновацій за групою країн ЄС-28 у 2015 р.

Країна	Складові індексу					Загальний показник
	Еко-інноваційні вкладення	Еко-інноваційна діяльність	Еко-інноваційні результати	Наслідки для навколишнього середовища	Соціально-економічні наслідки	
1	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	Y
2	3	4	5	6	7	
Австрія	98	126	136	107	73	108
Бельгія	89	116	111	98	71	97
Болгарія	19	71	27	46	81	49
Великобританія	126	116	74	126	87	106
Греція	57	37	101	78	61	72
Данія	368	71	157	108	86	167
Естонія	78	129	53	48	100	80
Ірландія	310	135	65	104	63	134
Іспанія	94	134	102	112	105	106
Італія	75	118	117	116	101	106
Кіпр	14	54	132	77	17	60
Латвія	43	60	95	70	109	75
Литва	43	94	59	81	87	73
Люксембург	106	115	205	131	60	124
Мальта	25	72	55	104	46	64
Нідерланди	66	77	106	124	108	98
Німеччина	154	162	140	107	87	129
Польща	40	54	58	62	77	59
Португалія	79	167	83	86	99	102
Румунія	39	138	53	64	120	82
Словаччина	38	101	52	78	87	72

1	2	3	4	5	6	7
Словенія	74	92	98	78	142	96
Угорщина	72	98	27	81	126	81
Фінляндія	182	152	190	77	120	140
Франція	111	110	108	108	138	115
Хорватія	21	100	89	80	49	67
Чеська Республіка	63	181	47	66	147	99
Швеція	121	154	160	102	93	124

Джерело: складено автором на основі статистичних даних джерела Євростату.

Розрахунок кореляції між окремими складовими індексу та загальним показником (табл. 5) дав змогу встановити, що найбільше на загальне значення індексу еко-інновацій впливає чинник “еко-інноваційні вкладення”, тобто інвестиції (фінансові або людські ресурси), які стимулюють реалізацію

екологічних інновацій у країні. Найменший вплив мають соціально-економічні результати впровадження еко-інновацій у державі (додаткові робочі місця, створенні у сфері екологічного виробництва, нарощування експортного потенціалу галузей шляхом підвищення екологічності їх продукції та ін.).

Таблиця 5

Кореляція між окремими складовими індексу еко-інновацій та загальним показником

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
R	0,867753	0,50705	0,655878	0,595573	0,25002

Джерело: розраховано автором.

Щодо фінансування сфери еко-інновацій, то у світі з цією метою виділяється набагато більше фінансових ресурсів, ніж в Україні (так, Китай лише за рік виділяє кошти на екологію обсягом понад 50 млрд дол. США). Закордонні експерти оцінюють потенціал українських “зелених послуг і технологій” на суму понад 1200 млрд грн. Найбільшу питому вагу наразі мають технології енергозбереження (приблизно 199 млрд грн), управління відходами (8,3 млрд грн) і водоочиснення (6 млрд грн). Але загалом можна констатувати, що лідером у сфері впровадження еко-інновацій держава може стати не лише за наявності відповідних для їх реалізації ресурсів, а й при ефективному цільовому використанні останніх.

IV. Висновки

У багатьох європейських країнах щодо вирішення еколого-економічних проблем нагромаджений значний досвід, зокрема створені ефективні організації структури і дієвий механізм правового регулювання цієї сфери. Впровадження екологічних інновацій має стати ключовим напрямом розвитку європейських держав та їх економіки, оптимальним механізмом боротьби з економічною нестабільністю на основі більш раціонального використання природних ресурсів. З огляду на те, що на значення індексу еко-інновацій істотно впливає чинник “еко-інноваційні вкладення”, вбачаємо необхідним у подальших дослідженнях більш дета-

льно обґрунтувати джерела та інструменти фінансування еко-інновацій.

Список використаної літератури

1. Бузан Г. Украинский потребитель стремится выбирать экопродукцию. *Напої. Технології та інновації*. 2016. № 3 (56). С. 62–64.
2. Завоювання європейських ринків в умовах кризи : матер. екосемінару-тренінгу / Всеукраїнська громадська організація “Жива планета”. 2014. URL: <http://www.ecolabel.org.ua/novini/477-new.html>.
3. Carley M., Spapens Ph. *Dzielenie si ę światem*. Białystok ; Warszawa, 2000. 157 p.
4. Fussler C., James P. *Driving Eco-Innovation: A Breakthrough Discipline for Innovation and Sustainability*. London, 1996. P. 364.
5. Kemp R., Pearson P. *Final Report MEI Project About Measuring Eco-Innovation*. 2007. P. 120. URL: <http://www.oecd.org/env/consumption-innovation/43960830.pdf>.
6. Reid A., Miedzinski M. *Eco-innovation : Final Report for Sectoral Innovation Watch*. 2008. 80 p.
7. *Sustainable Manufacturing and Eco-Innovation: First Steps in Building a Common Analytical Framework* / OECD. 2008. URL: [http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=DSTI/IND\(2008\)16&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=DSTI/IND(2008)16&docLanguage=En).
8. *Trends in Environmental Finance in Eastern Europe, Caucasus and Central Asia* / OECD. 2007. 50 p.

Стаття надійшла до редакції 05.12.2017.

Вихорт Ю. В. Европейский опыт реализации экологических инноваций: современное состояние, проблемы и перспективы

В статье обоснованы теоретические подходы к определению понятия “эко-инновации” в зарубежных источниках. Выделены основные направления их реализации в государстве. Охарактеризованы экономические инструменты государственного регулирования этой сферы. Осуществлен анализ современного состояния внедрения и распространения экологических инноваций в государствах ЕС-28 на основе исследования рейтинга стран по индексу эко-инноваций. Выявлены проблемы и определены перспективы реализации экологических инноваций в европейских странах.

Ключевые слова: экологические инновации, европейский опыт, индекс эко-инноваций, анализ, экономические инструменты регулирования, современное состояние, проблемы, перспективы.

Vikhort Yu. European Experience of Eco-Innovations Realization: Current Status, Problems and Prospects

In the article the theoretical approaches to determination of “eco-innovation” concept in foreign sources are proved. It is defined, that ecological innovations can provide development and implementation of any innovation at different levels of management (national, regional, industry) aimed at the improvement of ecological aspect of social and economic development of the country.

The main directions of their implementation in the state are defined. Among them we can name: resource-saving and ecological production, energy saving, ecological marketing, environment protection, “ecology of life”, “ecology of education”. As economic instruments of state regulation of implementation of ecological innovations in domestic and foreign practice it was marked out: economic incentives (tax instrument, preferential crediting, accelerated depreciation, financing of scientific developments and researches, investments into production of ecological products etc.), economic sanctions (administrative penalties, restrictions or temporary suspension of operations, cancellation of permission, limit or ecological quota etc.), economic guarantees (standard and legal and institutional providing, ecological insurance, environmental audit etc.).

The analysis of current status of eco-innovations implementation and distribution in 28 EU member states based on a research of eco-innovation scoreboard is carried out. The problems of eco-innovations implementation in European countries are revealed and the prospects in this area are determined. In this context it was established that many European countries concerning the solution of ecological and economical problems accumulated considerable experience, in particular, they created effective organization structures and the efficient mechanism of legal regulation of this sphere. In general, implementation of ecological innovations should become the key direction of development of the European states and their economies, the optimum mechanism of fight against economic instability with the help of more rational use of natural resources.

Key words: eco-innovations, European experience, eco-innovation index, analysis, economic instruments of regulation, current status, problems and prospects.